

ΑΔΟΛΦΟΣ ΜΕΝΤΖΕΛ

Ὁ Μέντζελ ἦτο εἰς ἐκ τῶν γνωστοτέρων τύπων τῆς ζωῆς τοῦ Βερολίνου. Διότι, εἴτε διὰ τὸ ἰδιότροπον τῆς ἀμφιθέσεώς του, εἴτε διὰ τὸ ἰδιαίτερόν του τάλαντον, ἦτο γνωστότατος εἰς κάθε διχότην. Φαντασθῆτε παιδίον περιβεβλημένον τὸ ἐπανωφόριον τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ ἀδελφοῦ, φέρον τὸ λευκὸν μποᾶ τῆς ἀδελφῆς του, τὰ ὀμματογόνα τοῦ πατρὸς του, ἓνα καπέλλο ἰταλικὸν κονιορτοβριθὲς καὶ ἔχετε τὴν σιλουέτταν τοῦ Μέντζελ διασχίζοντος ὁδοὺς καθ' οἷαν δῆποτε ὦραν, ἡμέραν καὶ νύκτα. Πάντοτε ἐφαίνετο κατεχόμενος ὑπὸ ἰσχυροῦ ἐρεθισμοῦ ἕνεκα τῆς περιεργείας ἧς καθίστατο ἀντικείμενον διὰ τὸ μικρὸν τοῦ ἀναστήματος καὶ τὸ κωμικὸν τῆς ἐνδυμασίας του. Ἐν τούτοις δὲν τὸν ἐνέπαιζον ἡ μειδιῶσα περιέργεια ἐδεικνύετο συμπαθητικὴ πρὸς αὐτὸν καὶ οὐδέποτε σφύριγμα ἢ φράσις εἰρωνικὴ τὸν ἔθιξεν. Ἀπεναντίας εἰς ἐπικίνδυνα μέρη τῷ προσέφερον πολλάκις χεῖρα ἄρωγόν πρὸς βοήθειαν καὶ ἀπεκρίνετο πάντοτε «ἀφετέ με ἤσυχον, θὰ διαβῶ μόνος». Κάποιος ἡμέραν τινὰ ἐκαυχῆθη δι' εὐφυοῦς ἐπιστολῆς πρὸς τὰς ἐφημερίδας δι' εἰς σῶσιν τὴν ζωὴν τοῦ Μέντζελ ἀποσπᾶσας αὐτὸν ἐκ τῶν τροχῶν τοῦ τραμ καὶ ὁδηγήσας εἰς πεζοδρόμιον, διότι καίτοι ἦτο νάνος ἀμφεβαλLEN, ὡς ἔγραφεν ὁ σωτήρ, ἂν θὰ ἠδύνατο νὰ διέλθῃ ἀβλαβῆς ὑπὸ τοὺς τροχοὺς.

Ὁ Μέντζελ ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ ἐπὶ μῆνας ὀκλήρους ἐξετόξευε βέλη εἰρωνίας κατὰ τοῦ σωτήρός του.

★

Ἦτο ἀγροίκος πρὸς ὅλους, ἀνεξαρτήτως γένους καὶ βαθμοῦ. Ὁ Φρειδερίκος δ' Γ', πρίγκιψ τότε αὐτοκρατορικός, ἔκαμε ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν αὐλὴν ἀστείότητα εἰς τὸν Μέντζελ, ἵνα ἀποδείξῃ τὴν μυϊκὴν του δύναμιν. Ἀνήγειρε τούτέστιν τὴν πολυθρόναν, ἐφ' ἧς ἐκάθητο ὁ Μέντζελ καὶ τὴν ἐστρεβίλισε δις ἄνω τῆς κεφαλῆς του. Ὁ Μέντζελ αἰωρούμενος εἰς τὰ ὕψη ἐβρυχάτο κυριολεκτικῶς, λέγων «Ψηλότετε, σὰς ἀπαγορεύω τὰ τοιαῦτα». Ἐννοεῖ καθεὶς τοὺς γέλωτας τῶν παρισταμένων, βλέπόντων εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τοῦ Γιουλίβερ τῆς Διλλιπάντης, τὸν λυσσῶντα ἐκ θυμοῦ Μέντζελ.

★

Ὁ Μέντζελ δὲν εἶχε μὲν τὸ πνεῦμα τοῦ Λεονάρ, ἀλλ' ἠδύνατο ὡς αὐτός, νὰ ζωγραφίσῃ ἀδιαφόρως εἰς ἡκατέρωσ των χειρῶν του. Ἦχε μάλιστα προτίμησιν τινὰ πρὸς τὴν ἀριστεράν του χεῖρα, ἣν ἐκάλει «εὐνοουμένην» του.

«Δι' αὐτῆς ἔλεγε, παιδίον ἀκόμη ἐσχέδιαζον μὲ τὴν κιμωλίαν ἀνθρωπίσκους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὄταν, δεκαενναετής, ἤρχισα νὰ ζωγραφίζω, τὸν πρῶτόν μου πίνακα ἔγραψα διὰ τῆς δεξιᾶς, τὸ ὅποιον πολὺ μὲ ἐκούρασεν ὁ δεύτερος ὀλιγώτερον, ἔπειτα ἐσυνεθίσα. Ἐκαμνα διὰ τῆς δεξιᾶς ὅλας μου τὰς ἐλαιογραφίας καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὰ σχέδιά μου, τὰς ξυλογραφίας, τὰς ἀκουαρέλλας».

Ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν, ὁ Μέντζελ διήρχετο τὸ θέρος εἰς Κίσιγιγκεν, ὅπου ἔκαμε λουτρά περατουμένης τῆς θεραπείας, ἔμενεν ἐκεῖ ἐλκυόμενος ἐκ τῶν θεληγῆτρων τῶν τοπίων. Τὸν συνήντων πάντοτε μὲ ὀμβρέλλαν ἂνὰ χεῖρας καὶ χειμερινὸν ἐπανωφόριον ἐπ' ὤμου, οἷος δῆποτε ἦτο ὁ καιρός. Δὲν ἦτο προσηγής. Ἡμέραν τινὰ κάποιος ἠθοποιὸς δισταυρῶθῃ μετ' αὐτοῦ πρὸς τῆς προθήκης βιβλιοπωλείου τινος καὶ τοῦ ἐπάτησεν ἐξ ἀπροσεξίας τὸ ὑπόδημα.

«Γνωρίζετε ἐν τούτοις ἀρκετὰ τὴν πόλιν, ἐβρυχήθη μανιωδῶς ὁ Μέντζελ, ὥστε νὰ μὴ ἔχετε ἀνάγκην νὰ

κάνετε περίπατον ἐπὶ τῶν ποδῶν μου». Ἀγαμος καὶ μισογύνης ἀπέφευγε τὴν μετὰ τῶν γυναικῶν συναναστροφὴν. «Δὲν ὑποφέρονται, ἔλεγεν, εἰμὴ μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη. Δύναται τις τότε ἐνίοτε νὰ μὴ εἶνε υποχρεωμένος νὰ ταῖς κἀμνη κόρτε». Διὰ τοῦτο μετὰ στενοχωρίας ἐζωγράφε γυναικεῖα πορτραῖτα. Τὰ μόδεα ἄλλως τε δὲν ἠὲ χαριστοῦντο περισσότερον αὐτοῦ, διότι πάντοτε εἰς τὴν εἰκόνα παρενέβαλλε γραμμὴν τινὰ σατυρικὴν.

★

Ὄταν ἐζωγράφιζεν εἰς τὸν πίνακα τῆς «Στέψως» τὸ πρόσωπον τῆς Βασιλίσσης Αὐγούστας, αὕτη δὲν εὗρε ἑαυτὴν κολακευομένην τοῦ τὸ εἶπεν, καὶ ἐζήτησε παραλλαγὰς. Αὐτὸς τότε διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Βασιλίσσαν περιορίσθη εἰς τὸ νὰ κρύψῃ εἰς δευτέρον πίνακα, τὸν τῆς ἀναχωρήσεως διὰ τὸν πόλεμον, τὸ ἡμῖς τῆς μορφῆς τῆς δι' ἀμάκτρου.

★

Μίαν φορὰν ἐπεριπάτει εἰς τὸν ζωολογικὸν κήπον, ἀδιάφορος πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ κήπου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐγνώριζεν, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ λέγει ὅτι τὸ ὠραῖον φύλον ἔχει πολλὰς ἀπαιτήσεις καὶ χρειάζεται λίγη εὐγένεια πρὸς τὰς γυναῖκας.

—Δὲν ξέρω τίποτε ἀπὸ αὐτὰ, ἀπαντᾷ ὁ Μέντζελ ἀποτόμως.

Μετ' ὀλίγον ἔτυχε νὰ περιπατῇ μετὰ τοῦ ἰδίου διευθυντοῦ τοῦ κήπου, πλησίον τοῦ μέρους ὅπου ἐκοιμυόσαν οἱ κροκόδειλοι.

Αἰφ' ἰδίως στρέφει ὁ Μέντζελ καὶ λέγει εἰς τὸν διευθυντὴν.

—Δὲν μοῦ λές, κυττάζεις τοὺς θηλυκοὺς κροκοδείλους μὲ ἄλλον τρόπον ἀπὸ τοὺς ἀρσενικοὺς;

★

Εἰς δυστυχῆς ἀκηρυθύνθη δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Μέντζελ ζητῶν ἐλεημοσύνην, ἔκαμνε δὲ ἐπὶ κλῆσιν πρὸς τὴν «γνωστὴν φιλανθρωπίαν» τοῦ μεγάλου ζωγράφου. Ὁ Μέντζελ τοῦ ἀπέστειλε τὴν ἐξῆς δριμυτάτην ἀπάντησιν:

«Ἀπατᾶσθε εἰς τὰς βλέψεις σας. Πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐλησμώνησα τὴν «γνωστὴν φιλανθρωπίαν μου». Λαμβάνω ἀκαταπαύστως γράμματα ἐκ 3 4 σελίδων δι' ὧν ἐπικαλοῦνται τὴν ἐλεημοσύνην μου καὶ αὐτὸ μ' ἐμποδίζει ὀλοκλήρους ἡμέρας ἀπὸ τοῦ νὰ ἐργασθῶ. Συνή